

	<ul style="list-style-type: none"> • leczenie ogólne: uzupełnienie niedoborów pokarmowych, szczególnie białka, witamin, cynku, wyrównanie niedokrwistości, leczenie chorób towarzyszących, w tym kontrola cukrzycy, stała kontrola bólu, ewentualne stosowanie antybiotyków w razie współistnienia zakażenia, zwiększenie aktywności dziennej (bierna i czynna rehabilitacja); • leczenie miejscowe: opracowanie łożyska rany schemat TIME; metody oczyszczania rany – chirurgiczna, antyseptykiem, biologiczna, autolityczna; nowoczesne opatrunki do leczenia ran – dobór opatrunku zgodnie z aktualną fazą gojenia rany; terapia światłem; zastosowanie miejscowej terapii podciśnieniowej (MTP); leczenie operacyjne; • standard leczenia odleżyn; • dokumentacja leczenia odleżyn. <p>6. Powikłania odleżyn (1 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • zakażenia rany, przetoki skórne lub przetoki do jam i narządów, bakteriemia i zakażenie uogólnione, zapalenie kości i szpiku kostnego, przemiana nowotworowa – rak kolczystokomórkowy. <p>7. Zalecenia w profilaktyce i leczeniu odleżyn (1 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • zespół ds. profilaktyki i leczenia odleżyn – skład i zadania zespołu; • zalecenia PTLR i Konsultanta Krajowego w dziedzinie pielęgniarstwa w zakresie profilaktyki i leczenia odleżyn. <p>8. Etiopataogeneza rany nowotworowej, ocena i metody leczenia (1 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • definicja rany nowotworowej i mechanizm powstania, częstość występowania, lokalizacja i obraz kliniczny; • systemy klasyfikacji stosowane do oceny rany nowotworowej – MCW, NPUAP; • metody leczenia – TELER. <p>9. Najczęstsze problemy w opiece nad chorym z raną nowotworową – postępowanie (1 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • nieprzyjemny zapach i wysięk z rany, krwawienie z rany, ból, problemy psychospołeczne.
<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budynek M., Nowacki C.: <i>Opatrywanie ran. Wiedza i umiejętności</i>. Makmed, Lublin 2008 2. Grupa Robocza Ekspertów do spraw opracowania „Schematów”: <i>Zasady Dobrej Praktyki. Wysięk z rany i rola opatrunków</i>. Schematy postępowania opracowane przez Światową Unię Towarzystw Leczenia Ran. A consensus dokument. London: Ltd, 2007

	<p>3. Szewczyk M. (koordynator zaleceń): <i>Zalecenia profilaktyki i leczenia odleżyn</i>. <i>Leczenie Ran</i> 2010; 7 (3–4): 79–106</p> <p>4. Szewczyk M., Jawień A.: <i>Leczenie ran przewlekłych</i>. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2012</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>1. EWMA Patient Outcome Group: <i>Wyniki kontrolnych i porównawczych badań nad ranami niegojącymi się: zalecenia służące podniesieniu jakości danych w opiece i leczeniu ran</i>. <i>Leczenie Ran</i> 2010; 7 (1–2): 13–44</p> <p>2. Krasowski M., Kruk M.: <i>Leczenie odleżyn i ran przewlekłych</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008</p> <p>3. Oszkinis G., Gabriel M., Pukacki F. i wsp.: <i>Leczenie ran trudno gojących się</i>. Blackhorse, Warszawa 2006</p> <p>4. Rosińczuk-Tonderys J., Uchmanowicz I. i wsp.: <i>Profilaktyka i leczenie odleżyn</i>. Continuo, Wrocław 2005</p> <p>5. Sopata M.: <i>Postępy w leczeniu odleżyn i ran przewlekłych</i>. <i>Onkologia Polska</i> 2008; 11,4: 153–156.</p>
<p>Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje</p>	<p>Staż: Zakład pielęgnacyjno - opiekuńczy albo Zakład opieki długoterminowej – 35 godz.</p>

6. PROGRAM ZAJĘĆ PRAKTYCZNYCH

6.1. STAŻ: Oddział ginekologiczny albo Oddział ginekologii onkologicznej

Cel stażu: Przygotowanie położnej do samodzielnego zaopatrywania ran czystych i skażonych, usuwania szwów oraz edukacji chorej w zakresie opieki nad raną i blizną w domu.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

- Liczba godzin: 35 godz.
Liczebność grupy: 5–6 osób
Opiekun stażu: położna z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowym zakresie, spełniająca co najmniej jeden z warunków:
- posiada tytuł mgr położnictwa, mgr pielęgniarstwa;
  - posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologicznego;
  - ukończyła kurs specjalistyczny *Leczenie ran*

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia na stażu:

1. Opatrywanie ran (czystych, skażonych).
2. Usuwanie szwów z rany.
3. Pobieranie materiału biologicznego do badania bakteriologicznego.
4. Prowadzenie edukacji chorej w zakresie postępowania z raną i blizną w domu.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności.
- Objęcie procesem pielęgnowania 1 wybraną pacjentkę z raną. Zgodnie z etapami procesu sformułować diagnozy pielęgniarские, cele, plan i realizację opieki oraz ocenić podjęte działania.
- Udokumentowanie:
  - zaopatrzenia co najmniej 2 ran;
  - usunięcia szwów u co najmniej 2 pacjentek.

6.2. STAŻ: Zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy albo Zakład opieki długoterminowej

Cel stażu: Ukształtowanie umiejętności w zakresie oceny ryzyka odleżyn, działań profilaktycznych, leczenia odleżyn do III stopnia włącznie oraz opieki nad chorym z raną nowotworową i przetoką.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

- Liczba godzin: 35 godz.
Liczebność grupy: 5–6 osób
Opiekun stażu: **położna** z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowym zakresie, spełniająca co najmniej jeden z warunków:
- posiada tytuł mgr położnictwa, mgr pielęgniarstwa;
  - posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologicznego;

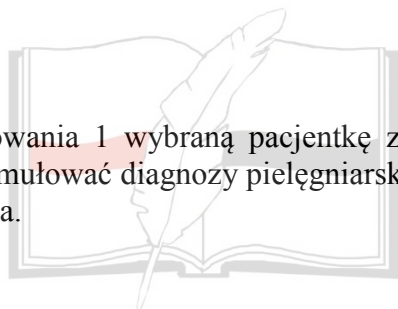
- ukończyła kurs specjalistyczny *Leczenie ran pielęgniarka* z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowym zakresie, spełniająca co najmniej jeden z warunków:
- posiada tytuł mgr pielęgniarstwa;
- posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa chirurgicznego, diabetologicznego, neurologicznego, geriatrycznego, zachowawczego, internistycznego, opieki długoterminowej, opieki paliatywnej;
- ukończyła kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa chirurgicznego, neurologicznego, geriatrycznego, zachowawczego/internistycznego, opieki długoterminowej, opieki paliatywnej
- ukończyła kurs specjalistyczny *Leczenie ran*

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia na stażu:

1. Realizacja działań w profilaktyce odleżyn.
2. Opieka nad raną odleżynową do III stopnia włącznie.
3. Prowadzenie dokumentacji profilaktyki i leczenia odleżyn.
4. Pobranie materiału biologicznego z rany do badania bakteriologicznego.
5. Zaopatrzenie przetok.
6. Edukacja chorej i rodziny w zakresie profilaktyki i leczenia ran.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności.
- Objęcie procesem pielęgnowania 1 wybraną pacjentką z odleżyną. Zgodnie z etapami procesu pielęgnowania sformułować diagnozy pielęgniarские, cele, plan i realizację opieki oraz ocenić podjęte działania.

7. WYKAZ ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH, DO KTÓRYCH JEST UPRAWNIONA JEST POŁOŻNA PO UKOŃCZENIU KURSU SPECJALISTYCZNEGO *LECZENIE RAN DLA POŁOŻNYCH*

1. Planowanie i realizacja działań w profilaktyce odleżyn.
2. Opieka nad raną odleżynową do III stopnia włącznie.
3. Prowadzenie dokumentacji profilaktyki i leczenia odleżyn.
4. Pobieranie materiału biologicznego z rany do badania bakteriologicznego.
5. Usuwanie szwów z rany.
6. Zaopatrzenie przetok.
7. Edukacja chorej i rodziny w zakresie profilaktyki i leczenia ran.

